

مشکلات محاطی صنعت

نگاه Heritage به صنعت آلمان

وزن سنگین ژرمن‌ها

آلمان - به عنوان

بزرگترین اقتصاد اروپا

- که یک پای ثابت

نشست‌های اقتصادی

و سیاسی جهان است،

یک الگوی تمام عیار

برای تمام کشورهای

به حساب می‌آید که راه صنعتی شدن را در پیش

گرفته‌اند. قدرت اقتصادی و صنعتی آلمان، این کشور

را به یکی از قطب‌های اصلی صادرات جهان تبدیل

کرده است که البته این قدرت صادرات، برگرفته

از توان طراحی منحصر به فرد صنایع این کشور

است. در حال حاضر، نزدیک به ۳۰ درصد نیروی

کار آلمان در بخش صنعت اشتغال دارد که ۲۶/۸

درصد محصول ناخالص داخلی (GDP) این کشور

را تولید می‌کند.

علاوه بر اتومبیل، صادرات محصولات شیمیایی

و صنعت حمل و نقل از دیگر ارکان قدرت صنعتی

آلمان محسوب می‌شوند. پس از بحران جهانی، توان

صنعت آلمان، به خصوص خودرو سازی این کشور

بود که اقتصاد یورو را در مسیر رشد و توسعه مجدد

قرار داد. بکار گیری مهندسی و مدیران درجه اول

از سراسر جهان، کسب اطلاعات مهم و درک نیاز

بازار به همراه بازاریابی قدرتمند و سرعت در تصمیم

گیری و تغییر استراتژی از دیگر نقاط قوت اقتصادی

ژرمن‌ها است. این روزها بازارهای پُرونق هند و چین

که در قیاس با بازارهای کساد آمریکا و اروپا وضعیت

خوبی را پشت سر می‌گذارند، بزرگترین بازارهای

فروش محصولات صنعتی آلمان پس از بحران مالی

جهان به شمار می‌آیند.

البته مؤسسات نظیر صندوق بین‌المللی پول

(IMF) برآورد کرده‌اند که سیاست‌های انبساطی

بانک مرکزی آلمان باعث خواهند شد این کشور

در پایان ۲۰۱۰ معادل ۵ درصد GDP خود کسری

بودجه داشته باشد که افزایش مخارج دولت و کاهش

مالیات‌ها - به دلیل شرایط رکودی - از دلایل این

کسری خواهند بود. گفتنی است اتحادیه اروپا برای

جبران کسری بودجه دولت آلمان - که می‌تواند بر

دیگر کشورهای این منطقه تأثیر بگذارد - تا سال

۲۰۱۳ به این کشور فرصت داده که نسبت کسری

بودجه خود را به GDP به ۳ درصد کاهش دهد.

بخشی از نابسامانی‌هایی که در صنعت شاهد هستیم، متأثر از عوامل بیرونی است.

ایرانی، بسیار پیر و فرسوده است و این معضل، هزینه تولید صنعت گر را افزایش داده است. حتی این قبیل تکنولوژی‌ها به دلیل نداشتن استانداردهای جهانی، دشمن محیط زیست محسوب می‌شوند و در عین حال، به شدت انرژی‌برند.

اثر دیگر تحریم بر صنایع، فسخ قراردادهای بین‌المللی و مراوده با شرکت‌ها و کشورهای دسته چندی است که باعث افت کیفیت محصولات عرضه شده در بازار می‌شود. عدم تمایل سرمایه‌گذاران به حضور در ایران که می‌تواند بخشی از مشکلات مالی صنایع را رفع کنند، بحث دیگری است که باید در جای خود مورد بررسی قرار گیرد.

ایران در جهان

بر اساس اطلاعات واحد تحقیقات «اقتصاد ایران»،

متوسط رشد تولیدات صنعتی ایران تا پایان آذر ماه معادل

۵/۱ درصد بوده که در قیاس با رشد اقتصادی کشور رقم

مطلوبی است. اما اگر این رشد را با رشد برخی کشورهای

صاحب اقتصاد و صنعت - به خصوص کشورهای نوظهور

- مقایسه کنیم، باید بگوییم در حرکت توسعه صنعتی تا

حدودی کند عمل کرده‌ایم. به ویژه آن که عمده این کشورها

در پی بحران جهانی آسیب زیادی دیده‌اند، در حالی که

شدت تأثیر پذیری ما نسبت به آنها کمتر بوده است.

در حال حاضر، کشورهای شرق و جنوب شرقی

آسیا - یعنی سنگاپور، تایوان، کره جنوبی و چین -

سردمدار رشد صنعتی در جهان هستند که استفاده از الگوی

توسعه این کشورها، البته با رویکرد بومی سازی، می‌تواند

برای ما مثمر ثمر باشد.

رفع مشکلات محیطی و بیرونی که مهمترین

آنها در شرایط کنونی، تحریم‌ها هستند، کمک زیادی

به پیشرفت صنایع می‌کند. توسعه سیاست خارجی

"عاقبت اندیش" که تمام جوانب را مد نظر قرار می‌دهد،

در کنار حل و فصل اختلافاتمان با دنیا، گزینه‌های رفع

مشکلات خارجی هستند. ■

در این سال‌ها سعی کرده‌ایم نگاهی توسعه مدارانه به صنعت کشور داشته باشیم که الحمدلله توفیقاتی را هم در این خصوص کسب کرده‌ایم. افزایش سهم تولیدات صنعتی در محصول ناخالص داخلی (GDP)، رشد صادرات صنعتی، توسعه صنایع سنگین، کسب دانش فنی و تولید بر اساس آموخته‌های بومی، همه و همه از نتایج خوب این رویکرد بوده‌اند. مثلاً ارزش صادرات محصولات صنعتی کشور از رقم ۱۶۳ میلیون دلار در سال ۵۷ به رقم ۱۴/۴ میلیارد دلار در پایان سال ۸۷ رسیده است که این دستاورد خوبی است.

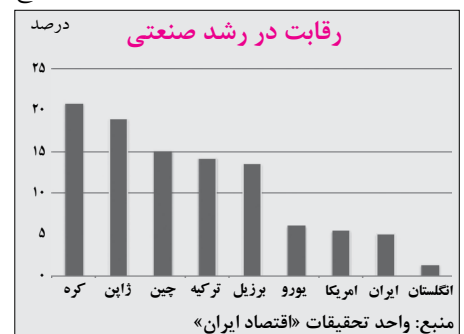
البته مشکلات برای صنعت همیشه وجود داشته‌اند و کم و بیش صنعت‌گران و تولید کنندگان ایرانی را آزار داده‌اند. مهم آن است که با تدبیر و درایت، راه رفع آنها را پیدا کنیم. به خصوص در شرایط حاضر که شدت مشکلات بخش صنعت بیشتر هم شده است و غلبه بر آنها، همت بیشتری را هم از جانب مسئولین و هم بنگاه‌های تولیدی و صنعتی می‌طلبد.

مشکلات بیرونی

علاوه بر مشکلات داخلی بنگاه‌ها (Internal Factors)، مشکلاتی که از خارج بر صنعت فشار می‌آورند (External Factors)، عامل دیگری جهت تشدید وضعیت نامناسب این بخش از اقتصاد ایران بوده‌اند. یکی از این عوامل بیرونی و محیطی، شرایط تحریمی علیه کشور است.

البته ما هم قبول داریم که مواجهه با تحریم‌ها، ما را در بسیاری از شاخصه‌ها به پیشرفت رسانده و حتی در برخی علوم با کشورهای توسعه یافته رقابت داریم، اما باید بپذیریم که تشدید شرایط تحریمی علیه ایران، صنایع را تحت فشار قرار داده است.

فقدان ارتباط با دنیای صنعتی باعث شده صنایع در تأمین نیازهای خود از جمله بهره‌مندی از تکنولوژی مدرن، مشکل داشته باشند. تکنولوژی امروز مورد استفاده در صنایع

صادرات صنعتی

سال	صادرات محصولات صنعتی	کل صادرات غیرنفتی	سهم از کل
۵۷	۱۶۳/۰	۵۲۴/۸	۳۱/۱
۶۷	۲۳۲/۲	۱,۰۵۳/۸	۲۲/۰
۷۷	۱,۵۸۸/۲	۳,۰۱۳/۳	۵۲/۷
۸۷	۱۴,۴۰۱/۰	۱۸,۱۴۶/۰	۷۹/۴

استخراج: واحد تحقیقات «اقتصاد ایران» از وزارت بازرگانی